

Klasa: 034-08/16-01/052
Urbroj: 580-12/111-16-004
Zagreb, 14. srpnja 2016.

Vukovarsko-srijemska županija
g. Božo Galić, župan

Županijska 9
32000 Vukovar

Predmet: Postupak javne nabave Vukovarsko-srijemske županije radi prijevoza učenika

- podnesak poduzetnika Slavonija Bus d.o.o., Velika Kopanica
- mišljenje; dostavlja se

Poštovani,

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) temeljem članka 25. stavka 3. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj: 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN) ovlaštena je između ostalog donositi mišljenja kojima se promiče znanje o tržišnom natjecanju, odnosno podiže razina svijesti i informiranosti o ulozi politike i prava tržišnog natjecanja.

Povod za donošenje predmetnog mišljenja bio je podnesak poduzetnika Slavonija Bus d.o.o., sa sjedištem u Novom Gradu 26a, Velika Kopanica (dalje: Slavonija Bus d.o.o.) u kojem se u bitnome navodi kako Vukovarsko – srijemska županija nepravilno i nezakonito provodi postupke javnih nabava usluga prijevoza učenika osnovnih škola kojima je osnivač na način da uvjete natječaja propisuje u korist poduzetnika koji imaju monopol na području te županije.

Dodatno, podnositelj zahtjeva navodi kako je u posljednjem javnom natječaju koji je objavljen 6. lipnja 2016. u Elektroničkom oglasniku javne nabave, broj 2016/S 002-0012233 Vukovarsko – srijemska županija ponovno odredila predmet nabave koji jedino mogu ispuniti navedeni poduzetnici udruživanjem u zajednicu ponuditelja ili odnos podizvođača, s obzirom da ostali zainteresirani poduzetnici ne raspolažu s 49 vozila i 50 vozača potrebnih radi ispunjavanja uvjeta iz predmetnog javnog poziva.

Slijedom navedenog, Agencija je izvršila uvid u dokumentaciju za nadmetanje Otvorenog postupka javne nabave „Usluge prijevoza učenika osnovnih škola kojima je osnivač Vukovarsko-srijemska županija“ – ev.br. 36/2016, lipanj 2016., objavljenu na službenim mrežnim stranicama Vukovarsko-srijemske županije

(<http://www.vusz.hr/javna-nabava/usluga-prijevoza-ucenika-osnovnih-skola-kojima-je-osnivaac-vukovarsko-srijemska-zupanija>; dalje: Dokumentacija), a posebno u točke 1.4.1. Dokumentacije, u kojoj se navodi kako je cilj javne nabave sklapanje okvirnog sporazuma s 1 gospodarskim subjektom, te 2.3. Dokumentacije, kojom je određena količina predmeta i to na način da je uslugom prijevoza obuhvaćeno 32 osnovne škole.

Nadalje, točkom 3.4. Dokumentacije, određeno je kako gospodarski subjekt (ponuditelj) za izvršenje predmeta nabave može angažirati jednog ili više podizvoditelja.

Uvidom u točke 4.3.3.1., 4.3.3.2. i 4.3.4. Dokumentacije, Agencija je utvrdila kako ponuditelj kao dokaz sposobnosti mora između ostalog dostaviti izjavu kojom dokazuje da ima na raspolaganju minimalno 50 vozača (44+6 zamjenskih). S obzirom da je predmet nabave prijevoz učenika 32 osnovne škole na području Vukovarsko-srijemske županije ponuditelj mora dokazati da raspolaže s dovoljnim brojem stručnjaka koji će moći organizirati prijevoz velikog broja učenika, s velikim brojem autobusa i vozača i to za sve linije navedene u troškovniku. Sukladno Dokumentaciji, gospodarski subjekt može se osloniti na tehničku i stručnu sposobnost drugih subjekata, bez obzira na pravnu prirodu njihova međusobna odnosa. U tom slučaju gospodarski subjekt mora dokazati javnom naručitelju da će imati na raspolaganju resurse nužne za izvršenje ugovora. Pod istim uvjetima, zajednica ponuditelja može se osloniti na sposobnost članova zajednice ponuditelja ili drugih subjekata.

Ne ulazeći u ovlast Vukovarsko-srijemske županije da kao jedinica područne (regionalne) samouprave osigura prijevoz učenika osnovnih škola na svom području u smislu posebnih propisa, Agencija isključivo s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja ukazuje kako je od iznimne važnosti pritom poštovati i načelo tržišnog natjecanja. Naime, uvjeti natječaja trebaju u najvećoj mogućoj mjeri osigurati najbolji omjer kvalitete i cijene obavljanja djelatnosti/pružanja usluge te da svaki potencijalni natjecatelj (poduzetnik) ima mogućnost podnijeti ponudu pod jednakim uvjetima kako bi ponuda bila rezultat tržišnog natjecanja. Stoga je poželjno da naručitelj uvjete natječaja odredi na način koji je primjeren predmetu ugovora kako se uvjetima natječaja ne bi stvorile neopravdane prepreke za tržišno natjecanje.

Budući da prema sadržaju Dokumentacije predmet nabave obuhvaća veliko geografsko područje (32 osnovne škole) te da naručitelj omogućava gospodarskom subjektu (ponuditelju) angažiranje podizvođača, Agencija ovim putem upućuje naručitelja, Vukovarsko-srijemsku županiju na razmatranje mogućnosti da uvjete natječaja odredi na način da osigura i drugim, manjim, potencijalnim ponuditeljima pristup natječaju, odnosno tržištu, ukoliko zadovoljavaju uvjete za obavljanje predmetne djelatnosti u smislu posebnih propisa. Naime, određivanjem sadržaja Dokumentacije, odnosno uvjeta natječaja na način da se sporazum sklapa samo s jednim gospodarskim subjektom za cijelo područje (32 osnovne škole), a istovremeno odabrani gospodarski subjekt može angažirati jednog ili više podizvoditelja, pri čemu ponuditelj mora imati minimalno 50 vozača, bitno utječe na tržišno natjecanje.

Drugim riječima, manjim poduzetnicima koji na kvalitetan i stručan način obavljaju predmetnu djelatnost te koji ispunjavaju uvjete propisanim posebnim propisima onemogućen je pristup te sudjelovanje na tom tržištu.

Nadalje, u postupku javnog natječaja s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja od posebne je važnost institut zajednice ponuditelja kao nesporan i zakonit način udruživanja poduzetnika u postupcima javne nabave, naročito između malih i srednjih poduzetnika.

Njima se, time omogućava opstanak na tržištu, udružuju se financijska i druga sredstva i ukidaju zapreke ulasku na tržište. Međutim, istovremeno zajednice ponuditelja u postupcima javnih nabava mogu predstavljati zabranjenu praksu u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, osobito u slučaju kada umjesto navedenih pozitivnih učinaka, one za posljedicu imaju smanjenje broja konkurenata na tržištu ili mali broj stalno istih ponuditelja, nepojavljivanje na natječajima očekivanih ponuditelja, zemljopisnu podijeljenost ponuda ili kada takve zajednice potiču tajne ili nezakonite dogovore između članova odnosno pojedinačnih ponuditelja.

Predmetno mišljenje, Agencija je donijela isključivo s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, ne ulazeći u ovlast Vukovarsko-srijemske županije temeljem posebnih propisa te u nadležnost tijela za primjenu propisa kojima je uređeno područje javne nabave.

S poštovanjem,

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.

Na znanje:

1. Ministarstvo gospodarstva (Kabinet ministra), Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb;
2. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (g. Goran Matešić, predsjednik), Koturaška cesta 43/IV, 10000 Zagreb;
3. Slavonija Bus d.o.o. (g. Franjo Matijašević, direktor), Novi Grad 26a, 35221 Velika Kopanica.